

KRITISERAT Bhutan är ett av många turistländer som kritiserats för att bryta mot internationella överenskommelser samt diskriminera minoritetsbefolkningen. Samtidigt är det världens enda klimatnegativa land och satsar helhjärtat på ekoturism. Att resa eller inte resa – det är frågan.

Rätt eller fel att resa?

Etiska resmål

Senaste listan över etiska resmål:

- Argentina
- Barbados
- Chile
- Costa Rica
- Dominikanska republiken
- Lettland
- Litauen
- Palau
- Polen
- Uruguay

webben

Läs mer på » ethicaltraveler.org/explore/the-worlds-best-ethical-destinations-2011

Varje år publicerar ethicaltraveler.org världens tio mest etiska turistdestinationer. Listan blir läst av resenärer som är medvetna om att valet av turistort och hur man betar sig på plats påverkar omvärlden. Många har reagerat över att Bhutan saknas mot bakgrund av landets satsningar på ekoturism och turistindustrins motto: "low volume, high quality".

Förklaringen är enligt ethicaltraveler.org rapporterna om brott mot de mänskliga rättigheterna och situationen för minoritetsfolken i landets södra delar.

När den buddhistiska majoriteten tvingade dem att bära nationaldräkten och förbjöd dem att tala sitt språk utbröt protester som slutade med att tusentals människor under 1990-talet fängslades eller flydde till Nepal, där de fortfarande lever i flyktingläger. Det faktum att Bhutan vägrar låta dem återvända har kritiserats som oförenligt med internationell humanitär rätt av FN och Amnesty international.

Man kunde tro att oppositionen i Bhutan därför skulle uppmana turister att bojkotta landet. Men R.K Dorji, ordförande för Druk national congress, som i höstas utsågs till talesman för demokratirörelsen i exil, vill att människor reser till Bhutan och han stödjer regeringens satsning på exklusiv turism.

–Det finns ett värde i att locka få men rika turister. Vi uppma-

Res till Bhutan, men res utan fördomar eller bestämda åsikter, prata med människor och bilda er en egen uppfattning.

nar människor att resa till Bhutan.

Att landet de senaste åren tagit stapplande steg mot demokrati håller han inte med om. Han är inte imponerad av ett val där endast ingifta släktingar till kungen tilläts delta och tycker att omvärlden har låtit sig luras av Bhutans prat om bruttonationallycka som förskönat de feodala dragen.

–Det är en lögn att kungen har skänkt demokrati till Bhutan, sanningen är att det är omvärldens tryck som har fått kungen att dela med sig av makten, säger han.

Trots den egna kritiken vill han inte skriva någon på näsan.

–Res till Bhutan, men res utan fördomar eller bestämda åsikter, prata med människor och bilda er en egen uppfattning.

Få svenska researrangörer har lytt hans och den bhutanesiska regeringens uppmaningar. Ett av de bolag som arrangerar paketresor till det buddhistiska kungariket är den svenska charterarrangören Solresor.

–Befolkningen i Bhutan sägs vara det lyckligaste folket i Asien och det åttonde lyckligaste i hela världen. Då man i landet är mån om att turismen inte ska påverka landets miljö och naturresurser begränsar man varje år antalet besökare, vilket gör resan dit unik, säger Solresors informationschef Pauline Berndtsson.

I februari 2011 lyfte den första gruppen från Arlanda. Intresset var stort vilket gör att det kan komma att bli fler resor framöver. Kritiken mot landet från människorättsorganisationer är det enligt Solresor upp till resenärerna själva att bedöma.

–Vi tar ingen politisk ställning utan arrangerar resor till länder där vi tror att det finns ett intresse, sedan är det upp till våra kunder om de vill resa dit, säger Pauline Berndtsson.

MARTIN SCHIBBYE
resor@svd.se

2. Bildtext SuecaSans Medium 8 pkt på 10,8 pkt. 2. Bildtext SuecaSans Medium 8 pkt på 10,8 pkt